

Jukka Norvanto
STI 22.4.2009

MESSIAS HESEKIELIN KIRJASSA

1. Kuka oli Hesekiel

Vanhaa testamenttia lukiessa ei voi olla huomaamatta, kuinka Jumala herättää kansan keskuuteen profeettoja nimenomaan murrosaikojen keskellä. Näin Jumala huolehtii kansastaan. Silloin kun on vaikeinta, apukin on tarjolla. Profeettoja ei tosin tarvittu vaikeuksien keskellä vain siitä syystä, että kansa tarvitsi lohdutusta: vaikeat ajat merkitsivät usein myös kiusausta luopua Jumalasta. Silloin tarvittiin julistajia, jotka ilmoittivat Jumalan tahdon ja paljastivat kansan synnin.

Kun nykyään luemme VT:n profeettojen julistusta ja kansan reaktioita siihen, hämmästyimme helposti nähdessämme, kuinka vaikeaa profeettojen oli saada sanomansa perille. Vaikka he selvin sanoin ilmaisivat Jumalan tahdon, heitä ei kuitenkaan uskottu. Yhtenä syynä kansan hitauteen olivat väärät profeetat. Heitäkin nousi kuin sienä sateella ratkaisuaikoina. Heitä myös kuunneltiin, koska heidän viestinsä olivat tavallisesti suloisempia kuin aitojen profeettojen. Se vetosi sitä paitsi usein ihmisten maalaisjärkeen ja heidän mukavuudenhaluunsa. Niinpä profeettojen epäkiitollisena tehtävänä oli myös kilpailla toisenlaisten opettajien kanssa, joiden sanat lyhyellä aikavälillä usein myös toteutuivat.

Kuvatut piirteet sopivat hyvin myös vaikeasti tulkittavaan profeetta Hesekieliin. Hesekiel eli ehkäpä Israelin kansan historian vaikeimpana aikana. Hän toimi profeettana Babylonian vankeuden ja kuningas Salomon rakentaman temppelin hävittämisen aikoihin, siis vajaat 600 vuotta ennen Vapahtajan syntymää.

Onkin hyvä pohtia, millaisessa maailmassa Hesekiel eli. Pieni kertaus Israelin kansan historiaan on siis paikallaan. Israelin kansa jakautui Salomon kuoleman jälkeen eli noin 350 vuotta ennen Hesekielin aikaa Israelin Pohjoisvaltioksi ja Juudaksi eli Etelävaltioksi. Pohjoisen valtion pääkaupunki, Samaria, oli 722 eKr. joutunut Assyrian valloittamaksi, mistä syystä siihen kuuluvat heimot oli viety pakkosiirtolaisuuteen Assyriaan (ks. esim. 2. Kun. 17:3–6). Senaikaisia pohjoisen kansan tuntoja voi lukea mm. Hoosean kirjasta. Tuolloin Juudan pääkaupunki, Jerusalem, oli kuitenkin säästynyt tuholta, ja se oli saattanut jatkaa elämäänsä kohtuullisen turvallisesti. Näistä tapahtumista kerrotaan erityisesti Jesajan kirjassa.

Tilanne kuitenkin muuttui, kun Babylonia alkoi vahvistua. Vuonna 612 eKr. se kukisti Assyrian, mikä merkitsi sitä, että Juudakin joutui sen armoille. Lopullinen isku Juudan kohtalolle lyötiin vuonna 587 eKr., jolloin Jerusalem valloitettiin. Silloin kerran niin loistava temppeli ryöstettiin ja tuhottiin. Näitä vaiheita kuvaavat Jeremian ja myös Hesekielin kirja.

Hesekielin ajan jälkeenkin tapahtui kaikenlaista. Babylonia heikkeni aikanaan ja Persian kuningas Kyyros valloitti sen 539 eKr. ja salli sen jälkeen myös pakkosiirtolaisten palata takaisin maahansa. Niistä vaiheista kertovat Esran ja Nehemian kirjat.

Israelin kansan historiaan on vaikuttanut edellä mainittujen suurvaltojen lisäksi myös Egypti. Se voidaan lukea Hesekielin aikaisiin suurvaltoihin, vaikka sen suuruuden aika alkoikin jo tuolloin olla ohitse. Ajoittain voimakkaat hallitsijat pystyivät joksikin aikaa pysäyttämään kehityssuunnan, ja he pyrkivät vastustamaan Babyloniaakin. Egyptin ajoittaiset nousukaudet ruokkivat väärin

profeettojen tuomaa lohdutusta, sillä tästä eteläisestä naapurista toivottiin apua sodittaessa pohjoisesta saapuvia suurvaltoja vastaan.

Babylonialaiset käyttivät samaa valloitusaktiikkaa kuin aikanaan assyrialaiset. Hekin veivät valloittamiensa maiden asukkaita pakkosiirtolaisuuteen. Juudan kansan maastakarkotus toteutettiin useammassa erässä. Raamattu kertoo 2. Ku:n 24:10–14:ssa Juudan kuningas Jojakinin antautumisesta Babylonian kuningas Nebukadnessarille, joka vei 10 000 Jerusalemin varakkaimpiin kuuluvaa henkilöä pakkosiirtolaisuuteen. Tämä tapahtui vuonna 597 eKr. Karkotettujen joukossa oli myös pappi Hesekiel (Hes. 1:2). Hesekielin uudeksi kotipaikaksi tuli Kebarjoen (tai oikeammin Eufraatiin liittyvän Kebarin kanavan) varrella sijaitseva Tel Abib (Hes. 3:15), joka on linnuntietäkin kulkien yli 1000 km:n päässä Jerusalemissa.

Viidentenä pakkosiirtolaisvuonna eli 593 eKr. Jumala kutsui 30-vuotiaan Hesekielin erityistehtävään, profeetaksi ja Israelin vartijaksi. Hesekiel toimi näin profeettana pakkosiirtolaisten keskuudessa samoihin aikoihin kun Jeremia julisti parannusta Jerusalemissa. Hesekielistä tiedämme vielä mm. sen, että hän asui tiilitalossa, oli naimisissa ja toimi profeettana n. 22 vuoden ajan. Nimi *Hesekiel* merkitsee suomeksi Jumala vahvistaa.

Pakkosiirtolaisten tuntoja paljastaa Psalmi 137, joka alkaa seuraavasti: ”Virtojen varsilla Babyloniassa me istuimme ja itkimme, kun muistimme Siionia. Rannan pajuihin me ripustimme lyyramme. Ne, jotka meidät olivat sinne vieneet, vaativat meitä laulamaan, ne, joiden orjuudessa me vaikeroimme, käskivät meidän iloita ja sanoivat: ’Laulakaa meille Siionin lauluja!’ Kuinka voisimme laulaa Herran lauluja vieraalla maalla?” (Ps. 137:1–4). Samasta ajasta voimme toisaalta lukea Hesekielin kirjan alusta seuraavaa: ”...taivaat aukenivat, ja minä näin näkyjä, jotka Jumala oli lähettänyt.” On kysymys siis aikamoisesta kontrastista. Kun toiset olivat murhemielisinä ripustaneet soittimensa rannan pajuihin, Hesekiel katseli Jumalan suuruutta ja hänen antamiaan näkyjä.

Vaikka Babylonian pakkosiirtolaisuutta kutsutaankin usein vankeudeksi, se ei tarkoita sitä, että Juudan asukkaita olisi pidetty vankiloissa, kahleissa tai edes pakolaisleireissä. Heillä näytti sen sijaan olleen varsin suuret vapaudet esimerkiksi perustaa perheitä, harjoittaa liiketoimintaa ja jossain määrin myös matkustaa paikasta toiseen. Heiltä ei ollut myöskään kielletty yhteyksien pitämistä Jerusalemiin. Lisäksi heidän oli sallittu perustaa omaa elämäänsä ohjaavia hallinnollisia organisaatioita. Hesekielin kirjassa puhutaankin mm. kansan vanhimmista (esim. Hes. 8:1). Tietenkin pakkosiirtolaisilla on ollut rajoitteita, mutta yksittäisen ihmisen päivittäiseen, ns. normaaliin elämään ne eivät näytä paljoakaan vaikuttaneen.

Hesekielin kirja on sen monista vaikeasti tulkittavista näyistä huolimatta myös varsin selkeä. Kirjan 48 lukua muodostavat varsin yhtenäisen kokonaisuuden. Se etenee johdonmukaisesti aikajärjestyksessä, josta näkyy selvästi myös se, miten 587 eKr. tapahtunut temppelin hävitys vaikutti profeetan julistukseen. Hesekielin kirjassa Jerusalemin temppelin tuho näkyy siten, että se jakaa kirjan kahteen kauteen, joilla on erilainen sävy: kun edellinen kehottaa voimakkaasti parannukseen, jälkimmäisessä sävy on lohduttavampi.

Kirjan helmiin kuuluvat ennustukset kuolleista luista ja niiden henkiin heräämisestä sekä kirjan lopun näky sopusuhtaisesta temppelistä, jossa Jumala asuu.

Hesekielin kirjassa näkyy voimakas taistelu väärää profeettoja ja myös epäjumalanpalvelusta vastaan. Väärällä profeetalla on tuotavanaan aina viesti, sen sijaan aito profeetta joutuu usein olemaan vaihi. Väärän profeetan menestys perustuu siihen, että hänellä aina uutta, suloista ja

ihmeellistäkin kerrottavanaan. Jumalan profeetta taas etsii Jumalan tahtoa ja puhuu siksi vain silloin, kun sanoma tulee Jumalalta.

2. Mitä tarkoitetaan Messiaalla?

Messias (hepreaksi מָשִׁיחַ, *mashiach*), tarkoittaa suomeksi *voideltua*. Nimi johtuu siitä, että tietyt henkilöt voideltiin öljyllä, tavallisesti oliiviöljyllä, tehtäväänsä.

Ensimmäisen kerran öljyllä voitelemisesta puhutaan Raamatussa 2. Moos. 29:7:ssa: ”Ota pyhää öljyä, kaada sitä hänen päähänsä ja voitele hänet.” Sen jälkeen 3. Moos. 8:12:ssa kerrotaan Mooseksen toimineen tämän säädöksen mukaan: ”Hän valeli pyhää öljyä Aaronin päähän, voiteli hänet ja pyhitti hänet virkaan.”

Papin virkaan vihkimiseen kuului siis pyhällä öljyllä voiteleminen. Voitelussa käytettyyn oliiviöljyyn oli lisätty yhdeksän kasvikunnasta otettua ainesta, jotka saivat öljyn tuoksumaan. On hyvä muistaa, Raamatussa öljyä käytetään myös Pyhän Hengen vertauskuvana, joten myös VT:n aikaisen ylipapin voidaan ajatella toimineen Jumalan Hengen vahvistamana ja ohjaamana.

Ylipapin lisäksi myös kuningas voideltiin virkaansa. Israelin ensimmäinen kuningas oli Saul, ja hänet profeetta Samuel voiteli kuninkaaksi. Siitä kerrotaan 1. Sam. 10:1:ssa: ”Samuel otti esille öljypullon, kaatoi siitä öljyä Saulin päähän, suuteli häntä ja sanoi: ”Nyt Herra on voidellut sinut oman kansansa hallitsijaksi. Sinä saat johtaa Herran kansaa, ja sinä pelastat kansan kaikkien sen vihollisten vallasta. Herra antaa sinulle myös merkin siitä, että hän on voidellut sinut kansansa hallitsijaksi.” Vastaavalla tavalla Samuel voiteli myös Daavidin, ks. 1. Sam. 16:13. Aikanaan pappi Sadok voiteli puolestaan Salomon kuninkaaksi, ks. 1. Kun. 1:39.

Joskus voitelijana voi olla jokin muukin kuin pappi tai profeetta. Niinpä 2. Kun. 23:30:ssa kerrotaan Josian kuoleman jälkeen kansan voidelleen kuninkaaksi tämän pojan: ”Josian miehet toivat kuolleen kuninkaansa vaunuilla Megiddosta Jerusalemiin ja hautasivat hänet hänen omaan hautaansa. Juudan kansa voiteli Josian pojan Joahasin isänsä jälkeen kuninkaaksi.”

VT:ssa myös profeettoja kutsutaan voidelluiksi. Jumalan Elialle antamasta käskystä voidella profeetta tehtäväänsä kerrotaan 1. Kun. 19:15–16:ssa: ”Herra sanoi hänelle: ”Lähde takaisin samaa tietä, jota tulit, ja mene autiomaahan lähelle Damaskosta. Voitele sitten Hasael Syyrian kuninkaaksi. Israelin kuninkaaksi voitele Jehu, Nimsin poika, ja seuraajaksesi profeetan tehtävään Elisa, Safatin poika, joka asuu Abel-Meholassa.”

Profeettoja kutsutaan voidelluiksi myös Ps. 105:15:ssa, joka sisältää varoituksen kuninkaille: ”Älkää koskeko niihin, jotka olen voidellut, älkää tehkö paha minun profeetoilleni.”

VT:n tunnetuin kohta Messiaan voitelusta profeetan tehtävään voi lukea Jes. 61:1–3:sta: ”Herran henki on minun ylläni, sillä hän on voidellut minut. Hän on lähettänyt minut ilmoittamaan köyhille hyvän sanoman, parantamaan ne, joiden mieli on murtunut, julistamaan vangituille vapautusta ja kahlituille kahleitten kirpoamista, julistamaan Herran riemuvuotta, päivää, jona Jumalamme antaa palkan. Hän on lähettänyt minut lohduttamaan kaikkia murheellisia, antamaan Siionin sureville kyynelten sijaan ilon öljyä, hiuksille tuhkan sijaan juhlapäähineen, murheisen hengen sijaan ylistyksen viitan. Heitä kutsutaan Vanhurskauden tammiksi, Herran tarhaksi, jonka hän itse on istuttanut osoittaakseen kirkkautensa.”

UT:sta voi nähdä, että Jeesus esitetään näinä kolmena. Matteus korostaa hänen kuninkaallisuuttaan, jopa idän tietäjät kumartuivat hänen eteensä. Myös ristiltä ohikulkijat saattoivat lukea hänen olleen juutalaisten kuninkaan. Hän myös opetti niin kuin se, jolla valta on.

Toisaalta hän on myös profeetta, joka julistaa Jumalan tahdon ihmisille. Heprealaiskirje puolestaan korostaa hänen olevan ylimmäinen pappi Melkisedekin järjestyksen mukaan. Niinpä voimme lukea esim. Hepr. 5:5-6:sta: ”Siten ei Kristuskaan itse korottanut itseään ylipapin arvoon, vaan hänet korotti se, joka sanoi hänelle: - Sinä olet minun Poikani, tänä päivänä minä sinut synnytin, ja toisessa paikassa: - Sinä olet pappi ikuisesti, sinun papputesi on Melkisedekin pappeutta.”

3. Mitä odotuksia Messiaaseen asetettiin VT:n aikana?

- Ikuinen, koko maailmaa koskettava rauha (Jes.2:4; 11:5–9 ja Miika 4:3–4)
- juutalaisten kokoaminen kaikista maailman ääristä Israelin maahan (Jes.11:12; 27:12–13)
- Kolmannen Temppelein rakentaminen Jerusalemiin (Miika 4:1 ja Hes. 40–45)
- yleismaailmallinen vanhojen kulttien hylkääminen ja yhden Jumalan tunteminen (Jes.11:9–10; 40:5 ja Sef. 3:9)

Tapaus, jossa opetuslapset tunnustavat Jeesuksen Messiaaksi, tapahtui lähellä hänen kirkastumistaan. Esim. Luuk. 9:20:ssa Pietari sanoo: ”Sinä olet Kristus, Jumalan Voideltu.” Saman viestin voi lukea myös Matt. 16:15:sta, jossa Pietari sanoo Jeesukselle: ”Sinä olet Messias, elävän Jumalan Poika.”

4. Millä tavalla Messias on löydettävissä VT:sta?

Messias eli Kristus on tietenkin löydettävissä VT:sta varsinaisista messiasennustuksista ja häntä koskevista lupauksista. Esim. 1. Moos. 3:15 (lupaus käärmeen pään murskaajasta); 4. Moos. 24:17 (Bileamin ennustus); Ps. 16:8–11 (vrt. Ap.t. 2:25–28 eli ruumis ei maadu).

Varsinaisten ennustusten lisäksi Messias eli on Vanhassa testamentissa myös ns. typoksena eli esikuvana monin eri tavoin. Esimerkiksi Abrahamin uhri, autiomaassa kallio, manna ja Mooseksen korottama pronssikäärme, Joosefin elämä, Mooses, Joosua, karitsan veren sively; liitonarkun kansi eli sovituksen paikka (vrt. Room. 3:25).

Kolmanneksi Messias on löydettävissä niistä VT:n kohdista, joissa Jeesus samaistaa itsensä sellaisiin Vanhan testamentin kohtiin, joissa puhuu itse Jumala. Hän esim. sanoi olleensa olemassa Abrahamin aikana ja Abraham on nähnyt hänet. Esim. Joosuan kirjassa valittiin turvakaupungit Joos. 20:6. Turvakaupunkiin sai paeta, jos oli vahingossa surmannut jonkun eikä kostoja haluavilla ollut oikeutta tulla turvakaupunkiin. Siellä syytetty oli turvassa, ja hän sai palata sieltä pois, kun ylipappi oli kuollut.

5. Messias Hesekielin kirjassa

Näiden johdannollisten pohdintojen jälkeen voimme alkaa etsiä Messiaasta Hesekielin kirjasta. Olemme siis havainneet, että Messias voi olla ennustuksena, typoksena eli henkilönä tai jopa tapahtumana nähtävillä VT:n kirjoituksissa.

Ensimmäinen typos on nähtävillä jo siinä, että Hesekiel oli pappi, josta tuli myös profeetta (Hes. 1:3; 2:3–5).

Toinen siinä, että Hesekiel alkoi julkisen työnsä ollessaan noin 30-vuotias (Hes. 1:1). On tärkeää huomata, että Hesekiel sai näkynsä nimenomaan 30-vuotiaana. Siihen ikään liittyvästä säädöksestä kerrotaan 4 Moos 4:2-3:ssa seuraavaa: ”Laskekaa leeviläisistä Kehatin jälkeläiset perhekunnittain ja suvuittain, kaikki miehet, jotka ovat iältään kolmenkymmenen ja viidenkymmenen välillä. Heidän on asepalveluksen sijasta suoritettava työpalvelusta pyhäkköteltassa.” Mooseksen lain mukaan 30 oli se ikä, jolloin leeviläisten oli aloitettava työ pyhäkköteltassa. Ja niin kuin kirjan alkujakeista käy ilmi, Hesekiel oli pappissuvun jäsen. Näin Jumala otti pappinsa käyttöön juuri sen ikäisenä kuin laki edellytti, vaikka tämä olikin Babyloniassa, kaukana temppeleistä.

Kolmas siinä, että Hesekielin kutsumus muistutti Jeesuksen astumista julkisuuteen. Siitä kerrotaan Matt 3:16:ssa seuraavaa: ”Kun Jeesus oli kastettu, hän nousi heti vedestä. Samassa taivaat aukenivat, ja Jeesus näki Jumalan Hengen laskeutuvan kyyhkynen tavoin ja asettuvan hänen päälleen.” Myös Jeesus oli tuolloin noin 30 vuotta vanha, taivas avautui silloinkin, ja tehtävä, jota varten hän oli tullut maailmaan, alkoi. Sen jälkeen alkoivat hänen kutsumiskiusauksensa autiomaassa ja sen jälkeen myös hänen julkinen toimintansa.

Jotakin vastaavaa tapahtui myös Hesekielille. Emme tiedä, millaista elämää Hesekiel oli siihen asti viettänyt, mutta vasta Jumalalta tullut kutsu toi hänet aivan uudella tavalla ihmisten tietoisuuteen. Hänen saamansa kutsumusnäky merkitsi sitä, ettei hänen elämänsä sen jälkeen enää palannut entisenlaiseksi.

Hesekiel näkee aluksi kerubeja, joita hän kuvaa tarkasti. Näyn ydin on kuitenkin kerrottuna Hes. 1:26–28:ssa:

Ja ylhäällä, niiden päällä olevan levyn yläpuolella, oli jotakin, mikä hohti kuin safiiri. Se oli valtaistuimen muotoinen, ja tällä valtaistuinta muistuttavalla istui joku ihmisen kaltainen. Minä näin kuin puhtaan kullan loisteen. Tuon ihmisen kaltaisen lanteiden kohdalta lähti ylöspäin tulinen kehä, ja lanteiden kohdalta alaspäin näin hohtavan tulikehän. Loiste ympäröi istuimen, se oli kuin sadepäivänä pilvessä näkyvä kaari. Sellainen on näöltään Herran kirkkaus. Minä heittäydyin maahan kasvoilleni, kun sen näin. Ja minä kuulin jonkun puhuvan. (Hes. 1:26–28)

Hesekielille näytettiin valtaistuin ja sillä istuva, ihmisen kaltainen hahmo. Mies näki Jumalan valtaistuimen. Hesekiel sai siis nähdä, että kaiken yläpuolella kohoaa Jumalan valtaistuin. Se tarkoittaa sitä, että Jumalalla on kaikki valta. Yhtä tärkeää on myös havaita, että valtaistuimella istuja oli ihmisen kaltainen.

Voidaan sanoa, että Hesekielin kirja alkaa valtavalla evankeliumilla. Ennen kuin mikään mullistuksista oli toteutunut ja ennen kuin ensimmäistäkään tuomion sanaa oli lausuttu, hän näkee, kenellä on valta. Kuinka rohkaisevaa sen tietäminen onkaan, kun omassa elämässämme, tai vaikkapa niin kuin viime aikoina, maailmassamme, tapahtuu suuria mullistuksia. Muuttuva maailma tuo aina huolen aiheita mukanaan. Siksi meillä on Hesekielin kanssa lupa katsoa, kuka hallitsee tätä kaikkea.

Me olemme sitä paitsi paremmassa asemassa kuin Hesekiel: me tiedämme, kuka valtaistuimella istuja on. Hesekiel näki hänet vielä epäselvästi, ihmisen kaltaisena, me taas näemme selvästi Herran Jeesuksen Kristuksen – Ihmisen Pojan.

Maan päällä vaeltaessaan Jeesus ajoittain viittasikin valtaistuimeensa, esim. Joh. 6:60–62:ssa hän ilmoitti: ”Tämän kuultuaan monet hänen opetuslapsistaan sanoivat: ’Sietämätöntä puhetta. Kuka voi kuunnella tuollaista?’ Jeesus tiesi, että hänen sanansa olivat herättäneet opetuslapsissa ärtymystä, ja

hän sanoi heille: 'Loukkaako tämä teitä? Miten käykään, jos te näette Ihmisen Pojan nousevan sinne, missä hän ennen oli!'" Vastaava viesti tulee vastaamme myös Getsemanen kuvauksesta Matt 26:52–53:ssa: "Silloin Jeesus sanoi hänelle: 'Pane miekkasi tuppeen. Joka miekkaan tarttuu, se miekkaan kaatuu. Luuletko, etten voisi pyytää apua Isältääni? Hän lähettäisi tänne heti kaksitoista legioonaa enkeleitä ja enemmänkin.'" Samasta asiasta muistuttaa myös Hepr. 2:9, jossa Jeesusta kutsutaan kirkkaudella ja kunnialla seppelöidyksi. Sellaisena me hänet Uuden testamentin valossa näemmekin. Näin meidän ja Hesekielin näyt yhtyvät: näemme saman kuninkaan.

Hesekielin näyssä "ihmisen kaltaiseen" on liitetty kolme tärkeää tunnusmerkkiä, jotka ovat samalla myös vertauskuvia (Hes. 1:27–28). Valtaistuimella istujan ympärillä oli v. 1933 käännöksen mukaan "ikäänkuin hehkuvaa malmia" ja uuden mukaan "kuin puhtaan kullan loiste". Alkutekstin harvinainen sana viittaa johonkin loistavaan metalliin. Niinpä jotkut englantilaiset ja saksalaiset käännökset puhuvat tässä yhteydessä kuparista. Häntä ympäröi myös "hohtava tulikehä" ja vielä hohde istuimen ympärillä muistutti sateenkaarta.

Tanskalainen Poul Madsen on nähnyt näissä kuvissa Kristuksen vallan kolme eri muotoa: hehkuva malmi (tai kullan loiste) viittaa kuninkaalliseen tuomiovaltaan. Jeesus Kristus on oleva tuomari viimeisenä päivänä. Häntä ei voi kukaan paeta. Tuli kuvaa hänen pyhyyttään: mikään epäpyhä ja synty ei voi kestää hänen lähellään. Niinpä esim. Mal. 3:2–3:ssa puhutaankin siitä, kuinka Herra on kuin "ahjon hehku", joka puhdistaa leeviläiset eli ne, jotka ovat lähinnä Jumalaa. Vastaavasti 2. Tess. 1:7–8:ssa kerrotaan, kuinka Jeesus "ilmestyy taivasta tulenlieskojen keskellä ja rankaisee niitä, jotka-- eivät suostu olemaan kuuliaisia-- evankeliumille."

Sateenkaari puolestaan muistuttaa Jumalan liitosta Nooan ja ihmiskunnan kanssa. Se on siis armoliiton merkki.

Viittauksen Messiaaseen voi nähdä myös tavassa, jolla Valtias puhuttelee Hesekieliä. Hebreankielisessä alkutekstissä häntä näet kutsutaan Ben Adamiksi eli Adamin pojaksi tai ihmisen pojaksi (בן־אָדָם). Uusi käännös kääntää termin pelkäksi ihmiseksi (Hes. 2:1; 2:3; 2:6 jne.)

Käännös on toki perusteltu, sillä Aadamin jälkeläiset toki ovat kaikki ihmisiä. Kuitenkin termi Aadamin poika on myöhemmin juutalaisuudessa liitetty selvästi Messiaaseen sekä Dan. 7:13:ssa että myös apokryfisessä Enokin kirjassa, sen luvussa 46. Sen nimityksen myös Jeesus otti itselleen, esim. Mark. 2:10). Tässä yhteydessä on syytä myös muistaa, että Paavali puhuu Jeesuksesta toisena tai viimeisenä Adamina 1. Kor. 15:45–47:ssa: "Onkin kirjoitettu: "Ensimmäisestä ihmisestä, Adamista, tuli elävä olento." Mutta viimeisestä Adamista tuli eläväksi tekevä henki. Ensimmäisenä ei siis ole hengellinen vaan ajallinen; vasta sen jälkeen tulee hengellinen. Ensimmäinen ihminen on maallinen, maasta lähtöisin, toinen ihminen on taivaasta."

Riippumatta Ben Adamin kääntämisestä selvää on, että ihmisen poika tässä kohtaa viittaa ihmisen ja Jumalan läheiseen kanssakäymiseen. Silloin nimityksestäkin tulee merkittävä.

Hesekielin erikoisuuksiin kuului se, että osa hänen viesteistään tuli antaa draaman keinoin. Hän mm. joutui syömään kirjakäärön, ajamaan partansa ja tukkansa sekä katkomaan ja polttamaan ne keskellä kaupunkia osoitukseksi siitä, mitä kansalle tapahtuisi. Erään kerran hän joutui näyttelemään piirittäjää. Ja kun hänen vaimonsa kuoli, hän ei saanut osoittaa suruaan millään tavalla. Näkyvä julistus kuului myös Jeesuksen elämään. Hän mm. kirosi viikunapuun, antoi muutaman leivän riittää suurelle kansanjoukolle. Hän puhdisti temppelein rahanvaihtajista.

Erikoinen viesti on nähtävillä myös Hes. 9:4:ssa, jossa Jerusalemlille langetetaan tuomio epäjumalanpalveluksesta, mutta pelastuvat merkitään erikoisella merkillä, tav-kirjaimella, jonka muoto muinaisessa hepreassa oli risti. Ristin merkillä merkityt pelastuivat siis.

Messiaan tärkeimpiä titteleitä on ollut vesa tai verso. Se näkyy myös siinä, että Jeesus oli Nasaretista, joka juurena on juuri heprean nezer ((נצר). Viittaus vesaan on selvimminkin nähtävillä Jes. 11:1.2:ssa: ”Mutta Iisain kannosta puhkeaa virpi, ja vesa versoo hänen juuristansa. Ja hänen päällensä lepää Herran Henki, viisauden ja ymmärryksen henki, neuvon ja voiman henki, tiedon ja Herran pelon henki.”

Niinpä myös Myös Hesekielin kuvaus hennosta setripuun latvaoksasta, jonka suojaan pääsevät kaikki (Hes. 17:22–24) on nähty viittaavan tulevaan Messiaaseen (vrt. Matt. 13:32).

Vastaava näköala istutuksesta tulee näkyviin myös Hes. 34:29:ssa: ”Minä istutan heille puutarhan, jolla ei ole vertaa, eikä heidän maassaan enää kukaan menehdy nälkään eikä heidän tarvitse kärsiä toisten kansojen pilkkaa.” (Vuoden 1933 käännös: ”Ja minä annan nousta heille istutuksen, joka on oleva kunniaksi, niin ettei heidän tarvitse siinä maassa menehtyä nälkään eikä enää kärsiä pakanain pilkkaa.”)

Alkutekstissä käytetään jakeessa sanaa מַטָּא eli *matta*. Tämä maskuliininen sana tarkoittaa istutusta ja myös puutarhaa, niin kuin uusi käännös sanan tulkitsee. Mielenkiintoinen on jakeen käännös Biblia 1642:ssa: ”Ja minä tahdon heille cuuluisan wesan herättä/ ettei heidän pidä enä nälkä maalla kärsimän/ eikä heidän pilckans pacanain seas candaman.”

Tämä käännös tuntuu sen vuoksi osuvalta, koska oikeastaan koko luku 34 on hyvin messiaaninen. Siinä erityisesti jakeet 23–24 kertovat mistä on kysymys: ”Minä panen yhden paimenen heitä kaitsemaan, palvelijani Daavidin. Hän kaitsee heitä, hän on oleva heidän paimenensa. Minä, Herra, olen heidän Jumalansa, ja palvelijani Daavid on heidän kaikkien ruhtinas. Minä, Herra, olen puhunut.”

Jumala panee yhden paimenen, palvelijansa Daavidin, kaitsemaan (Hes. 34:23). Hän on ainoa kaikkien ruhtinas (34:24). Vain hän takaa todellisen rauhan (37:25). Jo vanhat juutalaiset selittäjät näkivät näissä jakeissa messiaskuninkaan.

Jakeista näkyy myös, millainen on Hyvä Paimen eli Herra Jeesus itse. Hän sanoi Joh. 10:11:ssa: ”Minä olen hyvä paimen, oikea paimen, joka panee henkensä alttiiksi lampaiden puolesta.” Luuk 15:ssa Jeesus kertoi vertauksen eksyneestä lampaasta, jota paimen lähti etsimään, kunnes löysi sen. Kuva noudattelee varsin tarkasti sitä, mitä myös tässä Hesekielin kirjassa kerrotaan Herrasta paimenena. Kun luet näitä jakeita ja mietit, millaisen kuvan nämä VT:n jakeet antavat Jumalasta, saatat hämmästyä. Usein näet kuulee sellaista puhetta, että VT:n välittämä kuva Jumalasta olisi ankara ja UT:n kuvaisi Jumalan taas lempeänä ja rakastavana. Kuten huomaat, sellaiset jumalankuvan erot testamenttien välillä ovat keinotekoisia. Todellisuudessa sekä VT että UT kuvaavat Jumalan sekä pyhänä että myös anteeksiantavana ja ihmisiä rakastavana. Jumala ei muutu miksiäkään, vaikka ajat vaihtuvatkin.

Luvussa 34 korostuu voimakkaasti se, että yhdestäkään ihmisestä ei lopultakaan ole kansan auttajaksi. Siksi Herran on toimittava. Luvun erikoisuuksiin kuuluukin Herran käyttämä usein esiintyvä minä-sana. Uudessa käännöksessä peräti 30 kertaa, vanhemmassa 28. Laskin, että vanhemmassa käännöksessä minä ja minun sanoja on yhteensä peräti 52.

Kun tämä oli taustana, ei kannata ihmetellä, miksi Jeesuksen sanat: ”Minä olen hyvä paimen.” Joh. 10. luvussa aiheutti niin paljon suuttumusta. Jeesus niilläkin sanoilla kertoi olevansa luvattu Messias.

Kun pitää tämän taustan mielessä, tuntuu perustellulta jakeen 29 käännös jopa vesaksi, joka siis kuvaa vain yhtä henkilöä, perustellulta. Näin on varsinkin, kun heti sen jälkeen vielä sanotaan: ”He tietävät silloin, että minä, Herra, heidän Jumalansa, olen heidän kanssaan ja että he, Israel, ovat minun kansani. Näin sanoo Herra Jumala. Te, ihmiset, olette minun lampaani, minun laitumeni lampaat. Minä olen teidän Jumalanne. Näin sanoo Herra Jumala.” On vain yksi, joka tuo todellisen avun ihmiskunnalle!

Hesekielin kuuluisimpiin kohtiin kuuluu kuvaus kuolleista luista, jotka heräsivät eloon, kun profeetta puhui niille ja niihin tuli Jumalan Henki. Luvun jakeissa Hes. 37:22–28 voi nähdä tiivistettynä sen, mitä Messiaan tulo merkitsee: ”Siinä maassa, Israelin vuorilla, minä teen heistä yhden kansan. Heillä kaikilla on oleva hallitsijanaan yhteinen kuningas, enää he eivät elä kahtena kansana eivätkä kahden kuninkaan alaisina. He eivät enää myöskään saastuta itseään epäjumalillaan ja iljettävillä patsaillaan eivätkä paljoilla rikkomuksillaan. Minä pyyhin pois heidän syntinsä ja rikkomuksensa, minä puhdistan heidät, ja heistä tulee minun kansani ja minä olen heidän Jumalansa.

”Minun palvelijani Daavid on oleva heidän kuninkaansa, heillä kaikilla on yksi ja sama paimen. He noudattavat minun käskyjäni, he seuraavat minun säädöksiäni ja elävät niiden mukaan. He saavat asua maassa, jonka minä annoin palvelijalleni Jaakobille ja jossa teidän isänne ovat asuneet. He asuvat siinä ikiaikoihin saakka, he ja heidän lapsensa ja heidän lastensa lapset, ja minun palvelijani Daavid on heidän hallitsijansa ajasta aikaan.

”Minä teen heidän kanssaan ikuisen liiton ja takaan heille rauhan. Minä teen heistä suuren kansan ja asetan pyhäkköni ikiajoiksi heidän keskelleen. Minun asuinsijani on heidän luonaan, minä olen heidän Jumalansa ja he ovat minun kansani. Kaikki kansat tietävät silloin, että minä olen Herra. Minä pyhitän Israelin, ja minun pyhäkköni on aina heidän keskellään.”

Jakeessa 25 kerrotaan Jumalan palvelijasta Daavidista, joka on hallitseva ja paimentava kansaa, niin että on oleva yksi paimen ja yksi kuningas. Hesekiel puhuu siis Messiaasta eli Herrasta Jeesuksesta, josta Joh. 11:51b–52:ssa sanotaan: ”Jeesus oli kuoleva kansan puolesta, eikä vain sen kansan puolesta, vaan kootakseen yhteen kaikki hajallaan olevat Jumalan lapset.”

Tätä ajatellessa joutuu miettimään myös meitä oman aikamme kristittyjä. Elämää ja Jumalan Hengen työtä epäilemättä on paljonkin, mutta onko sellaista yhteyttä, joka liittäisi kristittyjä yhteen niin lujasti, että voisimme esimerkiksi tunnustaa toisillemme syntejämmä ja sitten myös iloita yhdessä evankeliumin suurenmoisesta lahjasta? Puuttuuko uudistumisesta yhteinen jakaminen ja yhteen liittyminen?

Tällaisia asioita kysellessä tajuaa, että me elämme vielä monessa suhteessa kaikenlaisen vajavuuden keskellä. Mutta ilo on siinä, että Vapahtajamme on suurempi kuin meidän syntimme ja puutteemme. Hänessä meillä on turva, joka kestää tuomiopäivänäkin. Hänessä meillä on myös pääsy taivaan kirkkauteen.

Kertaan lyhyesti jakeissa ilmoitetut asiat:

1. Israelin kansa kootaan luvattuun maahan muiden kansojen keskuudesta.
2. Kansa saa asua maassaan ikuisesti.
3. Kansalla on ikuisesti yksi ainoa daavidilainen kuningas.

4. Israelilaiset eivät enää harjoita epäjumalanpalvelemista.
5. Heidät on puhdistettu kaikista synneistään.
6. He elävät ikuisessa liitossa Jumalan kanssa.
7. Jumala antaa kansalle rauhan.
8. Jumalan pyhäkkö on kansan keskuudessa ikuisesti.

Kirjan loppu päättyy kuvaukseen temppelistä, jonka voi nähdä myös kuvauksena pelastuksen täydellisyydestä. Sen kuvauksista ja mitoista voi nähdä myös viittauksen ihmiseksi tulleeseen Jumalaan:

Minä näin, että siellä oli temppelialue ja sen ympärillä joka puolella muuri. Miehen kädessä oleva mittakeppi oli kuusi kyynärää pitkä, ja kyynärä oli kämmenenleveyden verran tavallista kyynärää pitempi. Hän mittasi kepillä muurin, ja se oli kuusi kyynärää paksu ja kuusi kyynärää korkea. (Hes. 40:5)

Tämän jakeen ohitse on helppo kiirehtyä pysähtymättä. Se pitää sisällään kuitenkin ehkäpä tärkeimmän yksittäisen viestin, joka tässä yhteydessä vastaamme tulee. Koko kirjan loppu koostuu näet suurelta osin lukusymboliikasta. Profeetan viestin ymmärtämiseksi meidän on pohdittava sitä näkökulmaa.

Kepin pituus ei ollut tavanomainen, mikä kerrotaan erikseen. Se oli kuusi kyynärää (n. 3 m) pitkä, mutta siihen liittyi tietty varaus: kyynärä oli kämmenenleveyden verran tavallista kyynärää pitempi. Toisin sanoen käytetty kyynärämitta oli normaalin kuuden kämmenenleveyden sijasta seitsemän kämmenenleveyttä. Voimme siis sanoa, että mies käytti jumalallista kyynärää, jumalallista mittayksikköä mittaustyössään. Inhimillinen kyynärä oli vain kuusi kämmenenleveyttä.

Luku kuusi on Raamatussa ihmisen luku. Tunnetuin kuutoseen liittyvä Raamatun kohta lienee Ilmestyskirjassa mainitun pedon luku. Ilm. 13:18:ssa ovat sanat: ”Tässä vaaditaan viisautta. Se, jolla on ymmärrystä, laskekoon pedon nimen lukuarvon: se on erään ihmisen luku, ja se luku on kuusisataakuusikymmentäkuusi.” Tässä puhutaan siis ihmisen luvusta: siinä luku on vielä kolminkertaisena, 666, kuvaten ihmisen ja Paholaisen halua tulla Jumalaksi. Hyvä on muistaa, että ihminen luotiin kuudentena päivänä, ja kuutena päivänä hänen oli tehtävä työtä. Yleensä ottaen luku kuusi viittaa Raamatussa johonkin negatiiviseen, ja ehkä siitä syystä esim. juutalaisen mystiikan, kabbalan, mukaan luku kuusi on synnin, epätäydellisyyden ja heikkouden luku. Se on ihmisen luku vastakohtana luvulle 7, joka on jumalallisen täydellisyyden luku.

Edellä sanottu on hyvä pitää mielessä, kun tutkimme pronssisen oppaan mittaustuloksia. Muuria mitattaessa sen havaittiin olevan kuusi jumalallista kyynärää paksu ja kuusi jumalallista kyynärää korkea. Mutta mitä saataisiin muurin mitoiksi, jos se mitattaisiin ihmisten kyynärmitalla, joka on yhden kämmenenleveyden lyhyempi? Tässähän tarvitaan jo matematiikan taitoja. Jos laittaisit perä jälkeen kuusi pronssisen miehen keppiä ja sen viereen kuusi ihmisten käyttämää kyynärkeppiä, huomaisit, että ihmisten keppijono oli täsmälleen yhden kyynärämitan lyhyempi. Niinpä, jotta keppijonoista saataisiin yhtä pitkät, joudutaan laittamaan vielä seitsemäs ihmisten kyynärän pituinen keppi jatkoksi. Toisin sanoen muuri oli ihmisten kyynärällä mitattuna seitsemän kyynärää korkea ja paksu. Näin muurissa, mutta sekä mittakepissä näemme, kuinka kuusi tulee seitsemäksi, jumalallinen inhimilliseksi. Sillä kepillä arvioitiin siis kaikkea.

Näitä lukiessa joutuu kysymään, milloin sellaista on tapahtunut? Milloin kuusi ja seitsemän ovat yhtä aikaa voimassa? Eikö juuri niin tapahtunut silloin, kun Jumala tuli ihmiseksi Jeesuksessa

Kristuksessa! Hänessä kuusi ja seitsemän, inhimillinen ja täydellisyys kohtaavat ainutlaatuisella tavalla. Muurin mitoissa ja mittakepissä itsessäänkin on siis yhtäkkiä nähtävillä viesti Herrasta Jeesuksesta.

Mietitään, mitä varten muuria ylipäätään tarvittiin. Miksi se oli rakennettu? Hesekiel sanoi, että se oli rakennettu temppelealueen ympärille. Muuri oli rakennettu erottamaan pyhä - Jumalalle kuuluva - maailmasta. Sitähän Herra Jeesus juuri on, hän on erottava väliseinä Jumalan ja maailman välillä, ja vain hänen kauttaan kulkee tie maailmasta Jumalan luo.

Tässä yhteydessä kannattaa muistella myös sitä, miten 2. Tim. 3:17:ssä kuvataan kristittyä: ”Näin Jumalan ihmisestä tulee täydellinen ja kaikkeen hyvään kykenevä.” Kristitystä käytetään siis nimitystä *Jumalan ihminen*. Näin myös Jeesukseen uskovasta ihmisestä on löydettävissä sekä luku 6 että 7. Uskonpuhdistaja puhuu samasta asiasta opettaessaan kristityn olevan yhtä aikaa syntinen ja vanhurskas. Niin myös jokaisessa kristityssä on muuri erottamassa maailmaa Jumalan valtakunnasta. Sitä muuria ei tosin näe ulospäin, sillä sitä ei ole tehty käskyistä ja kielloista, vaan se on olemukseltaan hengellinen. Parhaiten sen tuntee Raamattuun sidotussa omassatunnossa, jossa se osoittaa rajaa Jumalan ja oman tahdon välillä.

Hesekielin kirjan kuvaus erikoiseen ilmaukseen:

Tästä lähtien on kaupungin nimenä oleva 'Herra on täällä'." (Hes. 48:35b)

Viimeiseksi profeetta tahtoo välittää meille mahtavan ja lohdullisen viestin: ”Herra on täällä”.

Olemme seuranneet pappi Hesekieliä pitkän matkan tuomion julistuksesta suloisen armon tarjoukseen sekä Kebarjoelta erikoiseen temppelelinäkyyn, johon kirja myös päättyy. Tämän pidemmälle profeetta ei voi meitä viedä eikä toisaalta sen vähempää uskalla tehdä. Hän on tuonut meidät elämän luo. Siksi hän voi sanoa: tie on valmis, voit löytää sen. Sillä tie Herran luo on nyt auki. Herra on täällä. Hän on siellä, missä hänen sanaansa julistetaan.

Jotakin samaa kerrotaan myös Ilmestyskirjan lopulla, Ilm. 21:3-4:ssä, lopullisesta pelastuksesta, jossa saamme katsella Messiastamme ilman typoksia ja kiertelyjä: ”Ja minä kuulin valtaistuimen luota voimakkaan äänen, joka sanoi: 'Katso, Jumalan asuinsija ihmisten keskellä! Hän asuu heidän luonaan, ja heistä tulee hänen kansansa. Jumala itse on heidän luonaan, ja hän pyyhkii heidän silmistään joka ainoan kyneleen. Kuolemaa ei enää ole, ei murhetta, valitusta eikä vaivaa, sillä kaikki entinen on kadonnut.'”